

Tình bạn Thomas Edison và Henry Ford: Ngọn nến nhiệm màu

ISSN: 2734-9195 10:43 12/08/2025

Câu chuyện tình bạn giữa Edison và Ford là minh chứng sống động cho một nguyên lý Phật giáo: cho đi không làm mình mất mát, mà chỉ làm thế giới sáng hơn.

Năm 1896, tại một buổi tiệc công ty ở New York, chàng kỹ sư trẻ Henry Ford tình cờ được giới thiệu với Thomas Edison, nhà phát minh vĩ đại, người đã làm thay đổi thế giới bằng bóng đèn điện.

Khi nghe Ford chia sẻ về ý tưởng chế tạo xe chạy bằng xăng, Edison vốn trước đó chỉ nghĩ đến việc dùng điện làm năng lượng, đã vô cùng phấn khởi. Ông gật đầu tán thưởng: “Chàng trai trẻ, đó mới là thứ cậu cần! Cậu đã đi đúng hướng rồi! Tôi tin cậu sẽ làm nên chuyện, hãy tiếp tục theo đuổi dự án này!”.

Chỉ một lời động viên ấy, Ford như được tiếp thêm một luồng sinh khí mới. Ông kiên trì lao động và rồi đã chế tạo ra chiếc xe hơi mở ra sự nghiệp rực rỡ.

(Ảnh: Internet)

Gần 20 năm sau, tháng 12 năm 1914, một vụ hỏa hoạn lớn thiêu rụi toàn bộ phòng thí nghiệm và nhà máy của Edison. Khi ấy ông đã 67 tuổi, tổn thất vượt xa khả năng chi trả của bảo hiểm. Thế nhưng, ngay khi đống tro tàn còn chưa nguội, Henry Ford đã gửi tặng Edison tấm séc trị giá 750.000 đô la cùng lời nhắn: “Nếu ông cần thêm, tôi luôn sẵn sàng”.

Năm 1916, Ford chuyển đến sống cạnh Edison. Khi Edison phải ngồi xe lăn, Ford cũng mua cho mình một chiếc để cùng “đua” với bạn, như một cách sẻ chia niềm vui trong những năm tháng cuối đời.

Từ một lời khích lệ đến sự hỗ trợ khi hoạn nạn, tình bạn giữa Edison và Ford đã trở thành minh chứng sống động cho một điều giản dị: Ngọn nến của bạn sẽ không mất đi ánh sáng khi thắp sáng cho ngọn nến khác.

Tinh thần “tùy hỷ” trong Phật giáo

Trong Phật pháp, có một hạnh cao đẹp gọi là tùy hỷ công đức, hoan hỷ trước thành công, thiện hạnh của người khác như chính mình làm được. Người thực hành tùy hỷ không chỉ tránh được tâm đố kỵ, gieo trồng phước đức lớn lao. Kinh Hoa Nghiêm dạy rằng: “Tùy hỷ là pháp tu bậc thượng, vì phá trừ được lòng ganh tị, kiêu mạn, khiến tâm rộng lớn như hư không”.

Edison không hề ghen tị với thành công của Ford, dù bản thân cũng từng nghiên cứu xe hơi. Trái lại, ông hoan hỷ, tán dương và tiếp sức cho một ý tưởng mà ông tin là đúng. Đến khi người bạn ấy gặp khó, Ford lại đem tấm lòng biết ơn và từ ái mà giúp đỡ. Cả hai không coi nhau là đối thủ, mà là bạn đồng hành trong hành trình sáng tạo và phụng sự nhân loại.

Bài học phá trừ đổ kỵ - Nuôi dưỡng hạnh phúc

Trong đời sống hôm nay, không ít người nhìn thành công của người khác với ánh mắt nghi ngại, thậm chí tìm cách hạ bệ. Điều ấy chẳng khác nào tự khóa trái tim mình trong phòng tối, từ chối ánh sáng hạnh phúc. Đức Phật dạy, ghen tị là một trong những tâm bất thiện cần đoạn trừ, vì nó sinh ra khổ đau cho cả mình lẫn người.

Ngược lại, khi ta khích lệ người khác, chia sẻ kinh nghiệm, hay đơn giản là chúc mừng chân thành trước thành công của họ, tâm ta rộng mở và an vui. Niềm vui của người cũng trở thành niềm vui của chính mình. Như trong Kinh Tăng Chi Bộ, đức Phật đã khẳng định rằng tùy hỷ công đức cũng tạo ra phước báo không kém gì người trực tiếp làm thiện.

Ánh sáng lan tỏa từ một tấm lòng

Hình ảnh Edison nâng đỡ Ford, rồi Ford quay lại giúp Edison là một vòng tròn đẹp đẽ của nhân duyên. Khi ta trao đi sự giúp đỡ mà không tính toán, ta đang gieo một hạt giống thiện lành. Và hạt giống ấy, khi đủ duyên, sẽ trở hoa trái ngọt trong chính đời ta hoặc trong thế hệ mai sau.

(Ảnh: Internet)

Trong nhà Phật có câu: “Bồ tát sợ nhân, chúng sinh sợ quả”.

Người trí nhìn thấy giá trị của việc gieo nhân thiện ngay hôm nay, bởi quả lành mai sau là điều tất yếu. Edison gieo nhân khích lệ và mở lòng, Ford gieo nhân biết ơn và tương trợ, cả hai cùng nhận được quả lành là tình bạn sâu sắc, sự tôn trọng và tình cảm từ muôn người.

Cùng nhau dựng xây thay vì ganh đua

Câu chuyện Edison - Ford cũng nhắc chúng ta rằng, thay vì chạy đua để vượt mặt ai đó, ta có thể cùng nhau phá kỷ lục. Trong kinh điển, đức Phật thường khuyên chư Tỳ-kheo tu tập trong tinh thần “lục hòa cộng trụ”: hòa thuận về thân, khẩu, ý; cùng chia sẻ giới luật, tri kiến, lợi ích và cùng nhau hướng đến mục tiêu chung.

Trong đời sống xã hội, nếu mỗi người biết phát huy sở trường của mình, đồng thời hỗ trợ sở trường của người khác, thì tập thể, cộng đồng sẽ tiến xa hơn nhiều so với sự tranh chấp. Giống như những ngọn nến cùng thắp sáng, ánh sáng sẽ lan tỏa mạnh mẽ và lâu bền.

Câu chuyện tình bạn giữa Edison và Ford là minh chứng sống động cho một nguyên lý Phật giáo: Cho đi không làm mình mất mát, mà chỉ làm thế giới sáng hơn. Trong một thế giới đầy cạnh tranh, biết tùy hỷ và nâng đỡ nhau chính là cách để tạo ra hạnh phúc bền vững.

Bởi lẽ, hạnh phúc thật sự không nằm ở việc ta đứng trên người khác, mà ở việc ta cùng đứng với nhau, nắm tay nhau và bước đi trên con đường sáng.

Mỗi chúng ta đều là một ngọn nến, cùng nhau thắp sáng vô lượng ngọn nến khác, cùng lan tỏa ánh sáng của từ bi, hỷ xả và trí tuệ.

Tác giả: **Thường Nguyên**

*(Bài viết tham khảo nội dung gốc **ở đây**).*